

Szervezési tapasztalatok

a Pécs Városi Szalagos Rögbi Bajnokságban

Előjáróban annyit, hogy a városi bajnokságot a Pécsi Indiánok Rögbi Klub indította. A klub tagjai, felnőtt játékosai megkerestek iskolákat, egyeztettek a testnevelőkkel és hetente egy alkalommal, délutánonként tartottak edzéseket.

Ez augusztus végén, szeptember elején történt. Szeptember közepén rendeztük a városi bajnokság első fordulóját. Vagyis aki időben elkezdte, annak is csak két edzést volt alkalmunk adni a gyerekeknek és úgy vágtunk bele.

A szervezést augusztusban kell elkezdni. A tanévnyitó értekezletek idején kerestük meg a testnevelőket. Már ekkor tisztázni kell azt is, hogy adnak-e tornatermet, és ha igen, milyen időpontban. Fontos dolog, hogy még a bemutató, toborzó óra előtt előre meg kell állapodni az edzések időpontjáról a testnevelővel. (Mivel mi nem kaptunk sehol sem termet ezért csak a diáksportra és egyéb kötelező iskolai elfoglaltságra kellett tekintettel lenni). Ezt az időpontot kell mondani a gyerekeknek és tartani magunkat hozzá.

Az „edzőkkel” augusztusban már el kell kezdeni macerálni, hogy hogyan állnak a szervezéssel. A legtöbb csapat sorsa ugyanis már itt eldőlt. Az az edző, aki tolja, halogatja, és nem veszi fel a kapcsolatot a testnevelővel, később már nem tudja behozni a késést!

Az egyik egyetemista edzőnk (egyébként testnevelőnek tanul) később azt mondta, hogy ő nem volt tisztában vele, hogy mit kell tenni. Ez azt jelenti, hogy hiába készítettük az egységcsomagot valószínűleg el sem olvasta. Ez egyébként máshol is felmerült, hogy nem szeretnek olvasni, ezért ki sem nyitották a füzeteket.

Szóval kiderült, hogy a legtöbb hamvába holt kiscsapat esetében a gond a passzivitás volt. Általában a párok az első lépésig sem jutottak el: annyi fáradságot sem vettek, hogy felhívják egymást telefonon és megbeszéljék melyik iskolába mennek, ki tud elmenni, mikor stb. Ezt célszerű lesz tehát egy nagy értekezlettel áthidalni, ahol rövidre kell zárni ezeket a beszélgetéseket.

Ezen felül kiderült az is, hogy az egyetemistáknak túl korai ez a kezdés. Nekik szeptember elejére derül ki az órarendjük. Szerintem, ha már korábban elkezdtek volna szervezni a szalagos csapatot és addigra már kialakult volna nekik melyik nap van az edzésük, akkor ehhez lehet igazítani az órarendet. De az ő elmondásuk szerint szeptembertől tudnának foglalkozni a kicsikkel. Ez túl késő.

Munkamegosztás

Az eredeti elképzelés szerint a játékosok párokban csinálták volna a csapatokat. Igyekeztünk úgy kialakítani a párokat, hogy foglalkozásban, időbeosztásban egymástól távol essenek (egyetemista – katonatiszt). Úgy gondoltuk így el lehetett kerülni azt, hogy elmaradjon edzés elfoglaltság miatt.

Sch szerint célszerű

Az előzetes ígérek alapján tizenkét csapattal számoltunk. Végül 5 lett belőle. Hogy miért, arról később.

Minden edzőnek gyártottunk egy egységcsomagot. Ez tartalmazta a következőket:

- Szabálykönyv
- Versenykiírás
- Egy edzési útmutató magyar nyelvű DVD-vel, amelyen az alapgyakorlatok találhatók
- Egy szervezési útmutató, amiben lépésről lépésre le volt írva mikor (melyik hónapban, melyik napon) mit kell tenni, és hogy milyen eszközökre lesz szüksége

Miért érdemes párban dolgozni?

Szabolcs Pécshez közel egy faluban lakik. Itt kereste meg az iskolát. Mivel a csapatból egyedül él ott, úgy döntött péntek délutánonként egyedül formál egy csapatot. Szabolcs kötetlen munkaidőben dolgozik és rögtön az elején kétszer nem tudott menni edzésre – azzal szét is széledt a csapat, többet nem tudta összeszedni őket. Egyszóval mindenképpen kell váltótárs.

A váltótárs nem lehet beugró. Én a Csabyval vállaltam csapatot. Én mentem toborozni és én is tartottam az edzéseket – de egyszer szükségem volt beugróra. A Csaby nem bírt velük – hiszen nem ismerték. Tehát legalább a toborzást mindenképp közösen kell elvégezni.

Mennyire örülnek az iskolában a rögbinek?

Ezen a téren a tapasztalatok vegyesek. Összességében azt lehet elmondani, hogy a siker a tanárokon múlik és nem az iskola méretén – de van összefüggés.

A Szabolcs falusi iskolájában a vezető sport a kézilabda és a foci. Az igazgatóhelyettes maga is kézilabda-edző, így ott nem fogadták tárt karokkal a rögbi, de eltűrték. Egerágon, ahol alacsony osztályú focicsapat van (de azért az is az iskolára támaszkodik) a testnevelő tanárok semlegesek voltak a rögbivel kapcsolatban. Arra ügyeltek, hogy ne vigye el a gyereket a focitól.

A Nevelési Központ nagy iskola, több ezer gyerekkel. Ott nincs is vezető sport. Úszásban és ugrókötélen vannak kiemelkedő eredményeik. Itt a testnevelők inkább örültek, hogy egy órával kevesebbet kell nekik tartani – ez a hozzáállás tökéletes volt nekünk. A Német-Magyar Iskolaközpontban és a Jurisics iskolában támogatták a rögbi.

Hány gyereket kell megszólítani egy csapat összeállításához?

Az edzők tapasztalatait összegezve megállapítható, hogy a megszólított gyerekek kevesebb, mint 10%-át érdekli a rögbi. Szabolcs 150 gyereket toborozott végig (5 osztály) és 12, 13 jelentkezője volt. A Jurisicsban 90 gyerekből lett 7 játékos. A Nevelési Központban 300 gyereket toboroztunk végig és 20 játékosunk lett.

A tornaterem

Pécssett éppen ez az egyik legnehezebben megoldható kérdés. Minden iskolának van terme, ám az intézmények inkább pénzért bérbe adják, minthogy a saját gyerekeik sportoljanak benne. Az általunk megkeresett iskolák közül egyetlen egyben sem tudtak termet adni a rögbire! Egy iskola tudott volna termet adni – de csak bérleti díjért.

A városi bajnokság időpontja

A városi bajnokságot úgy tűztük ki, hogy a felnőtt csapat itthoni mérkőzéseinek napjára essen. Így a gyerekeket ott tudtuk tartani a junior és a felnőtt mérkőzésre is. Ez nekik hatalmas élményt jelentett, a csapatnak pedig 40-50 fős nézőközönséget! Jövőre valószínűleg el kell szakadni a felnőtt meccsektől és önállóan kijelölni időpontokat.

Fordulók

Egy nap három mérkőzésnél többet nem tudnak a gyerekek lejátszani. Elfáradnak testben és fejben is. Ezért a városi bajnokságot fordulókba szerveztük. Két pályán zajlottak a meccsek egyszerre. 2x7 perces meccsekkel számolva négy csapat körülbelül két óra alatt végez.

Pontozás, eredményhirdetés

Minden forduló végén tartottunk eredményhirdetést. A városi bajnokság győztese az lett, aki a fordulók mérkőzései során több pontot szerzett. Itt meg is kell állni egy pillanatra.

Mindenképp szükség van egy emberre, aki vállalni tudja, hogy minden fordulón részt vesz. Ő a versenybizottság. Neki nem lehet csapata, mert a feladata, hogy írja az eredményeket, és folyamatosan válaszol a gyerekek kérdéseire.

Minden forduló végén kell eredményhirdetést tartani és a tabellát mi az interneten azonnal közzétettük

A fordulókban szerzett bajnoki pontok számolásában következetesnek kell lenni. Nálunk az történt, hogy az egységcsomag tartalmazott egy versenykiírást. Ebben szerepelt egy pontszámítási mód. Ezt a versenybizottságunk sajnálatos módon nem olvasta el, ezért más módszerrel számolta a pontokat.

A gyerekek – akik egypercenként kérdezik meg, hogy hányadikak lehetnek és mit fognak nyerni – ettől megzavarodtak és csalódottak voltak.

Szóval 2007-ben mi a Premiershipben és a Super14-ben alkalmazott pontszámítást próbáljuk ki. Vagyis győztes meccs 4 pont, vesztes 0. Döntetlen 2-2 pont. De a győztes csapat bónuszpontot kap, ha (ezt önkényesen jelöltem ki) 7 célnál többet visz és a vesztes is kaphat bónuszpontot, ha kapaszkodik és két céllal vagy eggyel kap ki. Döntetlennél akkor jár a bónusz, ha mindkét csapat 7-nél több célt vitt.

A szalagos pálya

Pécsett – nem teljesen szándékosan – három méretű pályával kísérleteztünk. Ez azért lényeges kérdés, mert a pálya mérete alapvetően meghatározza a játék képét. Minden esetben keresztben játszottunk a nagypályán. Először a 22-es és a 10 vonal között, úgy hogy a bedobásnál használatos 5m volt a célvonal. Ez körülbelül 23x50 méteres pályát jelent. Másodszor, mivel fel volt festve a fű kispályás focihoz, azokat a festéseket használtunk – ez még kisebb volt. Harmadszorra két méretet használtunk, hogy figyeljük a tapasztalatokat: egy 23x50 méteres pályát és egy szélesebbet. Ennek egyik hosszanti oldala a 22-es vonal, a másik pedig a félpálya volt. Ez körülbelül 33x50 méteres pályát jelent.

Kiderült, hogy a kézilabdapálya-méret nyilvánvalóan túl kicsi. Annyira zsúfolt, hogy összefüggő játék nem is alakult ki. A keskeny hosszú pálya már jobb, de még ez sem elég. Időről időre betömörülnek a gyerekek. A 30-33m x 50m az ideális. Ez arra készíti őket, hogy pont megfelelő távolságra álljanak egymástól, meg tudnak lódulni, tempósan, lendületesen játszanak. Egyszóval pont azt gyakorolják, ami a modern rögbi elvárás.

A tagdíj

Mi azt javasoltuk, hogy szedjenek az edzők tagdíjat. Ez két előnnyel is jár:

1. A gyerek komolyabban veszi az edzést (a szülő is!)
2. Van egy kis pénze a csapatnak, amit vagy az edző eltesz (hiszen dolgozik vele) vagy a csapatra költi (nálunk ez történt). Ebből lehet egy garnitúra mezt (színes pólót) venni, szalagokat pótolni stb.

A tagdíj nálunk havi 1000 Ft volt.

Nevezési díj

Nevezési díjat nem szedtünk a csapatoktól

Korhatárok

Ez az egyik nagy buktatója a gyereksportnak. Mi a szalagos bajnoksággal a 7-8. osztály, azaz a 13-14 éveseket céloztuk meg. A csapatok jelentős része azonban 5-7 osztályosokból állt.

Ehhez képest előfordult, hogy az egyik iskolában 2-3 elsős gimnazista kérte az edzőt hadd játszasson ő is. Az edző dilemmája nyilvánvaló: ha elküldi a gyerekeket, akkor elvesztjük őket. Ha engedi, akkor szétverik a kisebbek játékát.

Nyilvánvaló hogy a fizikálisan nagyobb fiúk egymaguk képesek eldönteni egy meccs vagy egy egész kupa sorsát. Ezért mi úgy döntöttünk, hogy túlkorosok nem játszanak a szalagos bajnokságban. Őket megpróbáljuk a klubhoz irányítani kontakt-edzésre.

Bíráskodás

A kiírásban úgy terveztük, hogy a mérkőzéseket az edzők vezetik majd felváltva 1-1 félidőt.

Ehhez képest az első forduló során kiderült, hogy vannak önként jelentkezőink, akik szívesen vezetnek meccset. Sőt az utolsó fordulóra még jelentkezett bírónk.

A szervezés során nagyon fontos, hogy a mérkőzések eredményeit a bírók haladéktalanul diktálják be a versenybizottságnak, mert hajlamos elfelejtődni... Az egyik játékvezetőnk szerint az edzők bíráskodása mindenképpen aggályos. A személyes ismeretség mindenképpen ellentmond a pártatlan ítéleteknek.

Adminisztráció

A játékosoknak készítettünk arcképes igazolványt (tagsági könyvet). Ez várakozásainkon felül jól sült el. Kiderült, hogy a gyerekek számára a tény, hogy igazolt sportoló nagyon is fontos. Az igazolványt nagyon egyszerűen oldottuk meg: készítettünk a játékosokról egy digitális fényképet és ezt beillesztettük az igazolás sablonjába.

Az igazolás az edzőknek is jó. A klubnak is, mert szaporítja a létszámot a hivatalos papírokon, a fényképeket pedig egyből a honlapra is ki lehet tenni – szóval minden szempontból előnyös.

2007-től sportorvosi pecsétet is kérünk a játékosoktól. Ez újabb vonzerőt gyakorol a gyerekekre.

Hogyan lehet átvezetni a szalagos játékosokat a kontakt rögbibe?

Nálunk 6 hétig tartott a városi bajnokság. Tapasztalataink szerint eddigre a jobb, esetleg idősebb játékosokban már kialakult az igény, hogy magasabb szintre lépjenek. Őket már zavarja a szalagos szabályrendszer kötöttsége, és szívesen kipróbálnák a rögbit is. Őket már le lehet vinni edzésre.

Akiben ez az igény nem fogalmazódott meg, azzal kár is próbálkozni.

Tapasztalatunk szerint a 40-50 szalagos játékosból a kadett-csapat 10 játékost profitált.

Összesítés

Összességében úgy gondolom érdemesebb nagy iskolába menni. Itt kevesebb energiával lehet sok gyereket végigtoborozni, a siker aránya pedig hasonló, mint a kisebb iskolákban. A tanárok nem ellenségesek.